

FELSŐSZENTMÁRTON

KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZATA

KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

GAZDASÁGI PROGRAMJA

(2025-2029)

Záradék:

Felsőszentmárton Községi Önkormányzata Képviselő-testülete az önkormányzat gazdasági programját (2025-2029) 28/2025.(III.4.) határozatával fogadta el.

dr. Nóránt Tímea
jegyző

BEVEZETŐ

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLCXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116. § (1) bekezdése alapján az önkormányzat képviselő-testülete hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A 116. § (2) bekezdése alapján a gazdasági program a képviselő-testület megbízásának időtartamára, vagy azt meghaladó időtartamra szól.

A 116. § (3) bekezdése szerint a gazdasági program az önkormányzatok részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével az önkormányzatok által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A 116. § (4) bekezdése alapján a gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A 116. § (5) bekezdése értelmében a képviselő-testület a gazdasági programot az alakuló ülést követő 6 hónapon belül fogadja el.

Jelen gazdasági program tehát az Önkormányzat 2025-2029 évekre vonatkozó elképzeléseit tartalmazza.

A gazdasági programmal szemben támasztott alapvető elvárások:

- a) a program megvalósításához rendelkezésre álló és megszerezhető források számbevétele és rendszerezése,
- b) a működtetés és fejlesztés területén prioritások kijelölése,
- c) a településen ellátandó feladatok hatékonyságának növelésére vonatkozó ötletek és elképzelések rendszerbe foglalása,
- d) a település hazai és nemzetközi kapcsolatainak javítása.

A gazdasági program elkészítésének célja, hogy az Önkormányzat képviselő-testülete a ciklusának időtartama alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, fejlődjön.

A gazdasági programban meghatározott célkitűzések eléréséhez a képviselő-testületnek két irányba is koncentrálnia kell:

- a) egyrészt a célkitűzések egymásra épülő megvalósítására, másrészt
- b) a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére.

A célkitűzések megvalósításakor a képviselő-testületnek ügyelnie kell arra, hogy az egyes elképzelések úgy valósuljanak meg, hogy azok a legfőbb célként meghatározottakat segítsék, járuljanak hozzá a részcélok megvalósításához.

A jelen gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a képviselő-testületnek kell a szükséges anyagi eszközöket biztosítani.

Az anyagi eszközök, valamint a vagyon megteremtéséhez nem elegendők a szokásos, évről évre keletkező források (állami támogatások), hanem szükség van

- a) a pályázati lehetőségek felkutatására, illetve
- b) az Önkormányzat sajátosságainak kihasználása alapján új lehetőségek keresésére, illetve a meglévő anyagi források nagyobb mértékű kihasználására.

I.

RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Felsőszentmárton település Baranya vármegye déli részén, az Ormánságban fekszik, Szigetvártól 28 km-re, míg Pécestől 62 km-re, közel a magyar-horvát államhatárhoz.

Felsőszentmárton helység neve, a Szentmárton, a falu templomának védőszentjére utal. A településről a legrégebbi írásos emlék 1235-ből származik, mikor felbukkan Szent Mártonról elnevezett püspöki birtok és udvarház, a hozzá tartozó 17 majorság. Ezt megelőzően nevezetes történelmi emléke a falunak, hogy a község mellett a Dráván lévő gázlón kelt át Szent László király hadserege, hogy a horvát területeket elfoglalják.

A középkorban ezen vidéken magyarok éltek. Közben hívták Vaskaszentmártonnak, Tótszentmártonnak, Drávaszentmártonnak, végül Felsőszentmártonnak.

1532. július 24. napján Szulejmán szultán táborát vert a faluban, amikor a Dráva mentén vonult Bécs felé. A törökdúlás idején horvát népesség lakta, a lakosság a XVII. század végén és a XVIII. század elején több ízben elhagyta, majd 1712-ben ismét benépesült a falu Boszniából és Szlavóniából érkező horvátokkal. A faluban ekkor néhány magyar nyelvű család élt. A magyar lakosok száma az évszázadok során is csekély maradt.

Gazdasági életére a legnagyobb csapást a trianoni döntés hozta, mert elcsatolták a korábban a községhez tartozó területet, mely a Dráva jobb partján terült el közel olyan nagyságban, mint a község jelenlegi kiterjedése.

A II. világháború után az ellenséges országnak tartott Jugoszlávia közelsége miatt belügyileg ellenőrzött határsávba esett, mely évtizedekig tartott. Ezért a gazdasági és társadalmi fejlődés megállt, amihez hozzájárult az Ormánsággal szembeni rossz településpolitikai. Felsőszentmártonban nem volt egykézis néven ismert társadalmi jelenség. A kilencvenes években zajló szerb-horvát háború a területet még zártabbá tette, így magyarázható, hogy lakossága az 1970-es évi adatokhoz képest 2011-ben gyakorlatilag a felére, 928 emberre csökkent.

II.

HELYZETELEMZÉS

1. A település földrajzi elhelyezkedése, adottsága

Felsőszentmárton település Baranya vármegye dél-nyugati csücskében, az Ormánságban fekszik, Szigetvártól 28 km-re, míg Péctől 62 km-re, a magyar-horvát államhatár mellett található település. Felsőszentmárton a Sellyei Járás közigazgatási egységének része.

A Sellye központú Sellyei Járáshoz 38 település tartozik. Felsőszentmárton 839 fős lakosságának jelentős része horvát nemzetiségű. A 2024-es települési horvát nemzetiségi önkormányzati választás alkalmával 430 fő szerepelt a nemzetiségi névjegyzékben.

A Dráva közelsége, a parti részek változatos látványa, a holtágak különleges élővilága és természetes környezete, a helyenkénti magasabb talajvízállású területek egyedi növény és állatvilága sajátos táji értéket képez ennek a vidéknek. A Dráva nagyobb vízterű holtágainak egyike a Mrtvica tó, amely jellegzetes eleme a községhez tartozó külterületnek. A Dráva partvonalán, valamint a Mrtvica területén értékes természetes vegetáció alakult ki.

A község a Sellyei Többcélú Kistérségi Társulás tagja, amely kistérség a területfejlesztés szempontjából a harmadik leghátrányosabb helyzetű. (311/2007. (XI.17.) Kormányrendelet) A KSH értékelése szerint az Ormánság egyike az ország kilenc leghátrányosabb térségének. A térség, így Felsőszentmárton község az infrastrukturális hiányokon túlmenően iparral és komoly gazdasági bázissal nem rendelkezik. A település területének nagy része sík, ezért a domborzati adottságok és a megfelelő talajminőség következtében szántóföldi növénytermesztésre hasznosítják.

2. Főbb demográfiai adatok 2024. évben.

a) Lakónépesség, születések, halálozások számának alakulása

Év	lakónépesség (fő)	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2020.	854	4	17
2021.	870	8	25
2022.	855	4	13
2023.	871	8	18
2024.	839	6	16

b) Népeség kor szerinti megoszlása 2024. január 1-jén

Kor szerinti csoportosítás	Fő
0-2	16
3-5	20
6-13	34
14-17	22
18-59	459
60-	288
Összesen:	839

Korcsoport	Fő	Megoszlás %-a
Gyermek és fiatalkorú	92	11
Munkaképes korú	459	55
Időskorú	288	34
Összesen:	871	100

3. Infrastruktúra helyzete

a) a település elérhetősége:

A település megközelítése közúton gépjárművel, autóbusszal lehetséges Drávafok és Szentborbás irányából. A település távol van főközlekedési útvonaltól. Baranya vármegye délnyugati csücskében fekszik, így például bírósági, földhivatali ügyek intézése nehézséget jelent a lakosság részére, mert az ügyeket a 46 km-re fekvő Siklóson lehet intézni. Korábban a település a 28 km-re fekvő Szigetvárhoz tartozott, azonban az új járások kialakításával Siklóshoz került.

A tömegközlekedés közúton bonyolítható (a sellyei vasútról buszra történő átszállással), azonban a vármegyeszékhelytől való távolsága 62 km, amely tömegközlekedéssel legjobb esetben is átszállással, 100 perc alatt érhető el. Az infrastrukturális hátrány jelentős szerepet játszik a munkanélküliség fokozatos emelkedésében, hiszen a munkarendhez igazodó tömegközlekedés hiányában az egyetlen munkalehetőséget kínáló vármegyeszékhelyre a bejárás vállalhatatlan teher az itt élő lakosság számára.

b) vonalas közművek kiépítettsége

Kiépített szennyvízcsatorna-és gázhálózattal Felsőszentmárton nem rendelkezik. Az elektromos energiahálózat kiépítettsége 100 %-os. A település ivóvízhálózata 2023. évben a Magyar Állam tulajdonában került és üzemeltetését a Baranya –Víz Zrt. látja el.

c) telefonellátottság:

Felsőszentmárton település telefonellátottsága megfelelő, az internet elérhetősége és gyorsasága az elmúlt években folyamatosan javul egy kormányzati program keretében kiépítésre kerülő optikai hálózatnak köszönhetően.

4. Vállalkozási tevékenységet végzők száma, összetétele:

A településen vállalkozási tevékenységet végző vállalkozások száma és összetétele 2024-ben

Ágazat	Vállalkozások száma
Ipar	6
Építőipar	2
Mezőgazdaság	12
Távközlés, közlekedés	8
Kereskedelem	18
Vízgazdálkodás	1
Egyéb anyagi	5
Egészségügy, szociális, kulturális	2
Energia szolgáltatás	3
Alkotó tevékenység	2
Áruszállítás, személyszállítás	6
Postai szolgáltatás, futárszolg.	1
Összesen:	66

5. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása:

A) Az önkormányzat által ellátott kötelező feladatok:

- a) településfejlesztés, településrendezés,
- b) településüzemeltetés,
- c) óvodai nevelés,
- d) egészségügyi alapellátás biztosítása,
- e) szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások,
- f) nemzetiségi jogok érvényesülésének biztosítása,
- g) helyi közfoglalkoztatás,
- h) lakás-és helyiséggazdálkodás,
- i) köztisztaság, településtisztaság,
- j) kulturális szolgáltatás, közművelődés támogatása,

- k) helyi közterületek, intézmény elnevezése,
- l) helyi adóval, gazdaságszervezéssel és turizmussal kapcsolatos feladatok.

B) Az önkormányzat által ellátott önként vállalt feladatok:

- a) szociális célú tűzifa támogatás,
- b) Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíj rendszer,
- c) közfoglalkoztatás,
- d) a lakosság önszerveződő közösségei (társadalmi szervezetek, egyesületek, civil szerveződések, ifjúsági szervezetek) tevékenységének segítése, támogatása, az együttműködés biztosítása,
- e) nemzetközi kapcsolatok ápolása,
- f) szálláshely szolgáltatás,
- g) pályázatok benyújtása, megvalósítása.

C) Az önkormányzati feladatstruktúra:

- a) kormányzati funkciók keretében megvalósuló feladatok:
 - 011130 Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége,
 - 013320 Köztemető- fenntartás és – működtetés,
 - 013350 Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok,
 - 041231 Rövid időtartamú közfoglalkoztatás,
 - 041232 Start-munka program- Téli közfoglalkoztatás,
 - 041233 Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás,
 - 041237 Közfoglalkoztatási mintaprogram,
 - 045160 Közutak, hidak, alagutak üzemeltetése, fenntartása,
 - 062020 Településfejlesztési projektek és támogatásuk,
 - 064010 Közvilágítás,
 - 066010 Zöldterület-kezelés,
 - 066020 Város-, községgazdálkodási egyéb szolgáltatások,
 - 072111 Háziorvosi alapellátás,
 - 074031 Család és nővédelmi egészségügyi gondozás,
 - 081071 Üdülői szálláshely-szolgáltatás és étkeztetés,
 - 082042 Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása,
 - 082044 Könyvtári szolgáltatások,
 - 082091 Közművelődés- közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
 - 082092 Közművelődés - hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása,
 - 082094 Közművelődés - kulturális alapú gazdaságfejlesztés,
 - 096015 Gyermekektetés köznevelési intézményben,
 - 104037 Intézményen kívüli gyermekektetés,
 - 107055 Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás.
- b) társulás útján megvalósított feladatok:
 - képviselő-testület hivatalának működtetése,

- óvodai nevelés,
- gyermek-és családvédelem,
- szilárd hulladék elhelyezése.

Társulás megnevezése	Ellátott feladat	Feladatellátás kezdete
Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás	Gyermek-és családvédelem	2007
Felsőszentmártoni Óvodai Társulás	Óvodai nevelés	2013
Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulás	Szilárd hulladék elhelyezése	2004

c) feladat-ellátási – közszolgáltatási szerződés alapján:

- alapfokú egészségügyi ellátás,
- folyékony szennyvíz szállítása,
- szilárd hulladék elszállítása,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- önkormányzat általános és igazgatási tevékenysége.

III.

Felsőszentmárton község gazdasági helyzete és a várható változások

1. A vagyoni helyzet

A vagyon az elmúlt négy évben növekedést mutat, melynek oka az Önkormányzat sikeres vagyongazdálkodási politikája:

- saját erőből, önkormányzati forrásokból fejlesztéseket tudott megvalósítani,
- sikeres pályázaton vett részt, és annak eredményeképpen nőtt a vagyon.

Az Önkormányzat vagyona a 2023. évi ingatlanvagyon-statisztika alapján: 608.902 e Ft

Vagyonelem megnevezése	Ingatlan db száma	Az összes vagyomból a vagyon részaránya
Forgalomképtelen törzsvagyon (nem értékesíthető, nem terhelhető, a kötelező feladatok ellátását biztosító vagyon)	76	76%
Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon (meghatározott feltételekkel értékesíthető, illetve megterhelhető vagyon)	15	15%
Egyéb (forgalomképes vagyon, amely szabadon értékesíthető és megterhelhető)	9	9%

A forgalomképtelen törzsvagyon körébe tartozó főbb ingatlanok: a közterületek, utak, árkok, csatornák, vizek.

Korlátozottan forgalomképes törzsvagyon körébe tartozó főbb vagyonelemek: középületek, sportpálya, vendégház, stb.

Egyéb vagyon körébe tartoznak a következő ingatlanok: önkormányzati lakások, illetve a beépítetlen földterületek.

2. A pénzügyi helyzet

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt öt évben az alábbiak jellemezték: az Önkormányzatnak a fizetőképessége fenntartásához külön állami támogatást igényelt,

2020. évben 6.503.151- Ft-ban részesült,

2021. évben 3.184.385- Ft- ban részesült,

2022. évben 2.187.077- Ft- ban részesült,

2023-2024. évben nem részesült külön állami támogatásban.

Fejlesztési hitel felvételére nem került sor.

A pénzügyi egyensúly, a folyamatos likviditás biztosítva volt a fenti forrásoknak köszönhetően.

3. A költségvetés főbb szerkezete és a várható tendenciák

Az Önkormányzat költségvetési rendelet szerinti költségvetési főösszege az 2024. évben 150.928 eFt, 2023. évben 197.975 eFt.

Kiadások

A költségvetési kiadások közel változatlanok maradtak.

A költségvetési kiadások közül a következő években várható, hogy

- a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát növeli a kötelező munkabéremelés (minimálbér, garantált bérminimum emelés),
- a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok nagyságát és arányát csökkenti az átgondoltabb személyi juttatás gazdálkodás miatti megtakarítás,
- a dologi jellegű kiadások nagyságát és arányát növeli az infláció, csökkentheti a takarékosabb, gazdaságosabb, megfontoltabb gazdálkodás.

Bevételek

A költségvetési bevételek szerkezete az alábbiak szerint alakul:

A költségvetési bevételek közül

- stagnálnak az önkormányzat feladatokhoz és elszámoláshoz kötött működési bevételek,
- az önkormányzatok költségvetési támogatása jogcímen kapott összegek a kötelező feladatellátáshoz igazodnak.

A költségvetési bevételek szerkezetére hatást gyakorolhat az, hogy a költségvetési támogatások reálértéke csökken, és egyre több saját bevételre, illetve pályázati források bevonására lesz szükség. Továbbá a nem kötelező feladatok finanszírozásához saját forrást kell igénybe venni.

4. A gazdasági program anyagi forrásainak megteremtése

Az Önkormányzat a gazdasági programban meghatározott célkitűzések megvalósításához szükséges anyagi források biztosítása érdekében a következő feladatokat rögzíti:

- az Önkormányzat sajátos működési bevételeinek növelési lehetőségeit meg kell keresni. Törekedni kell olyan helyi adórendszer megteremtésére, amely megfelel a helyi adópolitika elvárásainak, és hatékony eszköze az Önkormányzat saját forrás növelésének.
- a képviselő-testület nyomon követi a költségvetési támogatási rendszert, és az elképzeléseivel összhangba hozva igyekszik kihasználni a támogatási rendszer nyújtotta előnyöket.
- az Önkormányzat áttekinti a meglévő vagyontárgyait, azok hasznosításának módjait és lehetőségeit, valamint a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot dolgoz ki az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, a felesleges vagyontárgyak kihasználására, valamint az egyes vagyontárgyak értékesítésére.

5. Folyamatban lévő beruházások, fejlesztések:

Magyar Falu Program: MFP-UHJ/2024 Felsőszentmárton Kossuth utcai és Fő utcai járdaszakaszok felújítása.

TOP_PLUSZ-6.1.4-23-BA2-2024-00003 azonosító számú Aktív turisztikai fejlesztés a Dráva mentén

IV. A gazdasági program

1. Fejlesztési alapelvek

Felsőszentmárton község képviselő-testülete a fejlesztési célok megvalósítása során az alábbi alapelveket fekteti le:

- a) A település lakosságmegtartó képességének növelése.
- b) A település meglévő arculatának megőrzése, továbbfejlesztése.
- c) A természeti adottságokat figyelembe vevő fejlesztések kiemelten történő kezelése.
- d) Az Önkormányzat kötelező feladatellátásához kapcsolódó fejlesztések.
- e) A horvát nemzeti kultúrára épülő együttműködések, testvér települési kapcsolatok kialakítása, kulturális események megteremtése.
- f) A Dráva nyújtotta természeti adottságok kihasználása, bekapcsolódás az Ős-Dráva programba, illetve a vármegyei turisztikai fejlesztéseket figyelembe véve a turizmus erősítése a kerékpárút adta lehetőségek kihasználásával.
- g) Szent Márton Vendég és Gyógynövényház kihasználtságának növelése.

2. Fejlesztési elképzelések

Felsőszentmárton Községi Önkormányzata Képviselő-testülete a 2025-2029 évekre a következő általános fejlesztési elképzeléseket határozza meg:

Idegenforgalom

Az idegenforgalom a település azon ágazata, ahol még vannak kiaknázatlan lehetőségek. Ki kell használni azt, hogy Magyarország egyre népszerűbb turisztikai célpont a külföldi lakosság számára, s jó ütemben fejlődik a belföldi turizmus is. Az Ős-Dráva programhoz illetve a Három-folyó kerékpárúthoz valamint a horvát nemzetiségi kultúrához illeszkedve a településnek meg kell találnia és tovább kell fejlesztenie a turisztikai vonzerejét.

Az idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- Fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag is kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek.
- Keresni kell táborozási lehetőségek kialakításának módjait.
- Turisztikai kiadványt kell készíteni (pl.: füzet, prospektus, túratérkép stb.).
- Az idegenforgalmi megítélés szempontjából fontos közterületeken megfelelő pihenőhelyek kialakítása (pad, asztal, szeméttároló edény).

Egyéb, idegenforgalommal kapcsolatos fejlesztési elképzelések:

- Támogatni kell az idegenforgalom, illetve a település látogatottságát, ismertségét segítő rendezvényeket, biztosítani kell azt, hogy a rendezvények időpontja, programja a honlapra felkerüljön.

Infrastruktúra

Az infrastrukturális fejlesztések pozitív irányba befolyásolják a település fejlődését. Az infrastruktúra-fejlesztést gyakran más fejlesztésekkel elért eredmények kényszerítik ki, illetve a megvalósult infrastruktúra gyakran újabb fejlesztési igényeket indukál, illetve megnyitja a továbblépés lehetőségét.

Az Önkormányzat ezért fontosnak tartja a közúthálózat, a járda, a villamos energia, a közvilágítás, illetve egyéb telefon, internet, szolgáltatások biztosítását.

Az informatikai lehetőségek biztosítása a települési önkormányzatok számára a modern kor követelményeihez való igazodás, felzárkózás követelményét jelenti.

3. Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése

Felsőlétfémarféon Közfsegi Önkormányzata Képvisele-festülete a 2025-2029 évekre az alábbi feladatokat és célokat határozza meg a munkahelyteremtés feltételeinek javítása érdekében:

Általános foglalkoztatást segítő célok és feladatok

A munkahelyteremtés feltételeinek javítása a településen fontos feladat.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése érdekében az Önkormányzat együttműködik az állami szervekkel, a járási hivatal foglalkoztatási osztályával.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás elsődleges célja továbbra is a hátrányos helyzetű térségekben a munkaerő piaci szempontból kedvezőtlen helyzetben lévő állástalanok számára foglalkoztatási lehetőség biztosítása, mely programon való részvétellel az Önkormányzat az álláskeresőkön kíván segíteni. Önkormányzat tervezetten minden évben közmunkaprogramon kíván részt venni (12 hó) a lakossági igény és az engedélyezett létszámnak és programnak megfelelően.

4. A településfejlesztési politika célkitűzései

Felsőszentmárton Községi Önkormányzata településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja.

A településfejlesztés széles nyilvánossága

Az Önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzés: a településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.

A településfejlesztés átgondoltsága

Az Önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe,

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.

A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus éve alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével –

- a) azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni;
 - melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 4 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
 - melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idéznek elő,
 - melyek munkahelyet teremtenek,
- b) háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek
 - a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és mely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár,
 - során létrejött beruházás üzemeltetése aránytalanul nagy terhet ró az Önkormányzatra, és adott közszolgáltatás más módon, kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.

A településrendezési terv

Az Önkormányzat településrendezési terve a településfejlesztés egyik alapidokumentuma, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét.

A képviselő-testület feladata, hogy áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására, valamint a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

Felkészülés a pályázatokra

A képviselő-testület mandátumának időszaka alatt is a településfejlesztés egyik fontos eszköze a pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/személyeket kell keresni és megbízni,
- lépéseket kell tenni az adott fejlesztés vármegyei, járási, illetve régiós fejlesztési programba való illesztéséhez,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő.

Településfejlesztési célok

Az Önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

Településfejlesztési célok:

- Mrtvica holtág rekultiválása, vonzóvá tétele a turisták számára,
- határátkelő a Dráván (komp),
- idősek otthonának létesítése.

5. Az adópolitika célkitűzései

Felsőszentmárton Községi Önkormányzata fontosnak tartja a helyi adópolitikai célkitűzések megfogalmazását, mivel az jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, illetve hatással van a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire.

A helyi adókkal kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

A helyi adók esetében az Önkormányzat képviselő-testülete az adóztatást úgy kívánja kialakítani, hogy az egy meghatározott stabilitás, állandóság mellett, folyamatosan az Önkormányzat biztos bevételi forrását jelentse, ugyanakkor igazságos is legyen az adózói kört illetően.

A helyi adóztatás során az Önkormányzat képviselő-testülete:

- minden évben, tárgyévet megelőző év november 30-ig megvizsgálja a helyi adóztatás által nyújtott bevételszerzési lehetőségeket,

- adó-fajtánként meghatározza az érintett adózói kör nagyságát, a rendszerbe beépítendő – a gazdasági program célkitűzéseit elősegítő – kedvezmények és mentességek rendszerét, a várható bevételeket, és az adóztatás miatt jelentkező negatív hatásokat,
- adófajtákat összehasonlítva dönt a bevezetendő, illetve fenntartandó adókról, az adórendelet módosításokról,
- csak olyan adórendeleteket fogad el, amely a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent, nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként.

Az adóbevételek növelése érdekében a képviselő-testület fokozott figyelmet fordít arra, hogy

- az adózók fizetési morálja javuljon, ennek érdekében rendszeresen tájékozódik az adóinktlévőségek nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adóvégrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről,
- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében tájékoztatást kér az adóalanyi kör adóbejelentkezési kötelezettsége teljesítéséről, a lehetséges adóalanyok és a vonatkozó nyilvántartások egyeztetésének eredményéről,
- az önkormányzati adóhatóság éljen adóeljárási törvény alapján biztosított adóellenőrzési jogával és az adóellenőrzések eredményéről a képviselő-testület legalább évente tájékoztatást kapjon.

Egyéb, adókkal, adó jellegű bevételekkel kapcsolatos adópolitikai célkitűzések

Az egyéb adó, illetve adó jellegű bevételek esetében az Önkormányzat képviselő-testülete az adóbevételek maximalizálására törekszik.

6. Az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldások

Felsőszentmárton Községi Önkormányzata Képviselő-testülete a gazdasági elképzelései között fontosnak tartja az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó intézkedéseket.

Közigazgatás

Az Önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzati és egyéb közigazgatási feladatait a Sellyei Közös Önkormányzati Hivatal útján látja el.

A közigazgatás megfelelő színvonalának biztosítása érdekében szükséges az információs szolgáltatás kiterjesztése, a közigazgatás tárgyi feltételeinek javítása.

A lakás és egyéb önkormányzati helyiség gazdálkodása

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások hosszútávon történő hasznosítása. A Szent Márton Gyöngynövény és Vendégház kihasználtságának bővítése, információs tábla elhelyezése az épületen.

A vízrendezés és csapadékvíz elvezetés

Magyar Állam képviseletében eljáró Nemzeti Vízművek Zrt. a víziközmű-szolgáltatásért felelős és a vízi közmű vagyon tulajdonosa. Az ivóvízzel történő ellátás a Baranya-Víz Zrt. szolgáltatón keresztül történik.

Csapadékvíz-elvezető rendszer

- kiépítése szükséges a jelenleg nem csatornázott területeken,
- karbantartása folyamatosan indokolt az egész település vonatkozásában.

Csatornázás

Kiépített szennyvízcsatorna hálózattal Felsőszen tmárton nem rendelkezik, a szennyvíz-kezelés megoldása mindenképpen szükséges a közeljövőben. Jelenleg nincs információ szennyvízberuházás megvalósításáról a tulajdonos Magyar Állam részéről.

A köztemető fenntartás

Az Önkormányzat kötelező feladatként köteles ellátni a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatokat. Az Önkormányzat 2020. november 18. napjával kötött a Felsőszen tmártoni Római Katolikus Plébániával - a temető tulajdonosával - temető fenntartói és üzemeltetési szerződést.

A helyi közutak és közterületek fenntartása

A képviselő-testület a helyi közutak fenntartása érdekében gondoskodik a belterületi utak folyamatos karbantartásáról.

A képviselő-testület fontos feladatának tartja a közterületek megfelelő színvonalon történő fenntartását, ennek érdekében a következő feladatokat határozza meg:

- a) fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztán tartására.
- b) be kell kapcsolódni a más szervek által meghirdetett település - világosítási programba, ehhez kérni kell támogatók, önkéntesek segítségét.
- c) gondoskodni kell a közterületek fásításáról, az elöregedett, veszélyes fák kivágásáról és pótlásáról.
- d) figyelmet kell fordítani a köztéri építmények állagának megőrzésére.

A köztisztaság és településtisztaság fenntartása

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat

- a) propagandát folytat a szemétszállítási szolgáltatás kihasználása érdekében – tájékoztatva a lakosságot a szemétegetés negatív környezeti hatásáról,
- b) elősegíti a szelektív hulladékgyűjtés elterjedését,
- c) évente 1 alkalommal szemétygyűjtési akciót szervez a lakosság bevonásával,
- d) rendszeresen gondoskodik a köztemetőnél található hulladékgyűjtő ürítéséről,
- e) biztosítja, hogy a közterületekre hulladékgyűjtő edény legyen kihelyezve, illetve rendszeres időközönként ürítésre kerüljön,
- f) gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításról,
- g) gondoskodik a közterületek tisztán tartásáról.

A településen a kommunális hulladék elszállítását és ártalmatlanítását a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. szolgáltató végzi.

A helyi tűzvédelem

Az Önkormányzat a helyi tűzvédelmi feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében

- a) folyamatosan együttműködik a Baranya Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Siklói Kirendeltségének illetékes munkatársaival.
- b) az önkormányzati vonatkozásában
 - ba) figyelemmel kíséri a tűzvédelmi szabályzattal való rendelkezést,
 - bc) tájékoztatást kér a szabályozások évenkénti felülvizsgálatának, a tűzvédelmi oktatás megtartásának és a kapcsolódó nyilvántartások vezetésének megtörténtéről,
 - bd) rendszeresen szervez tűzvédelmi oktatást az önkormányzati dolgozók részére.

A közbiztonság helyi feladatainak ellátása

Az Önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében

- a) támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- b) javaslatokat, észrevételeket tesz a rendőrség helyi munkájának hatékonyabbá tételére,
- c) felhívja a rendőrség figyelmét a tudomására jutott, közbiztonságot veszélyeztető körülményekre.

Gondoskodás az óvodáról, az alapfokú nevelésről

Az Önkormányzat társulás keretében a köznevelés biztosítása, és színvonalának javítása érdekében a következő feladatokat látja el:

- a) felülvizsgálja a közneveléshez kapcsolódó önkormányzati minőségirányítási programot,
- b) áttekinti az intézményműködtetés formáját, valamint a vonatkozó alapdokumentumokat.

Gondoskodás az egészségügyi ellátásról

Az Önkormányzat kötelező feladata az egészségügyi alapellátás biztosítása. A képviselő-testület a gazdasági program időtartama alatt biztosítja a háziorvosi ellátást.

Gondoskodás a szociális ellátásról

Az Önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának.

A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- a) A képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét.

- b) A képviselő-testület a Sellye Család-és Gyermekvédelmi Központon keresztül biztosítja a családsegítő szolgáltatást, és a gyermekjóléti szolgáltatást.

A képviselő-testület feladat-ellátási szerződéssel gondoskodik a házi segítségnyújtásról.

Gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás

Az Önkormányzat képviselő-testülete kiemelten kezeli a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatokat. A pénzbeli és természetbeni támogatások rendszeréről, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló rendelet módosításakor figyelembe kell venni a gyermekvédelmi rendszer által tett jelzéseket, észrevételeket.

Közösségi tér biztosítása, valamint a közművelődési tudományos művészeti tevékenység támogatása

Az Önkormányzat a közművelődés és kultúra tevékenységekkel kapcsolatban, az önkormányzati rendeletben, illetve a jogszabályokban előírt szolgáltatások biztosítása és a szolgáltatások színvonala emelése érdekében a következő feladatok ellátásának szükségességét fogalmazza meg:

- a) a könyvtár működtetése során
 - intézkedéseket kell tenni a könyvállomány gyarapítása érdekében, ehhez ki kell használni a pályázati lehetőségeket,
 - ismertté kell tenni a könyvtári szolgáltatások körét,
 - a könyvtári nyitva tartást az igényekhez kell igazítani.
- b) a közösségi színtér működtetése során az Önkormányzat helyi adottságainak figyelembevételével segíti a művelődő közösségek létrejöttét, támogatja működésüket, fejlődésüket, helyszínt biztosít a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének biztosítása

Az Önkormányzat képviselő-testülete a hivatalán keresztül biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését. Az önkormányzat együttműködik a Horvát Önkormányzat Felsőszentmártonnal, ápolja a határon túli horvát kapcsolatokat.

Egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése

A képviselő-testület az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- a) a képviselő-testület, az önkormányzati hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében,
- b) az Önkormányzat támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőrzéssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak,

- c) szorgalmazza, hogy a középületekben dohányozni csak az arra kijelölt helyen lehessen.

7. Tervezett projektek

- ivóvízminőség javítása,
- szennyvízhálózat kiépítése.

Felsőszentmárton, 2025. március 4.

Kovácsévics István
polgármester

